

Jaarverslag 2016 NatuurWerkgroep Gemeente Rucphen

Inleiding

Het jaar 2016 is voor de NatuurWerkgroep het derde jaar geweest, waarin de beleidsmatige nadruk op de ontwikkeling van nieuwe natuur succesvol is uitgevoerd. Dit jaar betrof dit het opstarten van het Flower Power project.

Bestuur

In de najaarsvergadering nam Stijn Heijs afscheid als voorzitter van de vereniging. In zijn plaats werd Toine Wagemakers tot bestuurslid gekozen. De samenstelling van het bestuur werd: Kees Kools, voorzitter; Cees Terpstra, secretaris; Toine Wagemakers, penningmeester; Harrie Tak., bestuurslid; Frank Nooijens, bestuurslid.

Theo Hagendoorn verzorgde het hele jaar de boekhouding en de incasso.

Leden en donateurs

Het verloop van het ledenaantal is als volgt:

<u>Omschrijving</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Stand 1-1	134	115
Bij	<u>15</u>	<u>24</u>
	149	139
Af	<u>2</u>	<u>5</u>
Stand 31-12	<u><u>147</u></u>	<u><u>134</u></u>

De toename van het aantal leden zwakt ondanks de positieve publiciteit langzaam af.

Financieel

Eenzijds waren er extra opbrengsten voor Vrijwilligerswerkzaamheden en houtverkoop. Anderzijds verviel het bedrag voor sponsoring, omdat dit door de sponsor voor Flower Power werd ingezet. Per saldo sloot het boekjaar met een iets hoger batig saldo. In de jaarrekening 2016 leest u hierover meer.

Wandelingen en excursies

Namens de vereniging werden dit jaar twee wandelingen georganiseerd. Een langs de bloemenakkers en een over landgoed Schijf. Tijdens de opening van het vrijwilligersseizoen van Brabants Landschap in Schijf werden meerdere wandelingen langs o.a. de bloemenakker van Brabant Water verzorgd door vrijwilligers van onze vereniging.

Opnieuw was er een excursie naar de Biesbosch.

Groene Platform Rucphen

Dit platform kwam in 2016 drie keer in constructieve sfeer bijeen met als belangrijkste resultaat een aantal praktische samenwerkingen tussen verschillende leden.

Overleg met gemeente

Er werd slechts over omgevingsvergunningen overlegd n.a.v. zienswijzen en bezwaarschriften.

Werkgroepen

Voor de verslagen van de werkgroepen van onze vereniging verwijzen we graag naar onderstaande verslagen. Met instemming hebben we kennis van deze verslagen genomen en van de daaraan ten grondslag liggende activiteiten.

Ten slotte

Graag bedanken we alle leden, donateurs, coördinatoren en vrijwilligers voor hun bijdrage aan het functioneren van onze vereniging. We vertrouwen er op dat we met hen in 2017 net zoveel voortgang kunnen boeken als in het afgelopen jaar.

Het bestuur van de NatuurWerkgroep Gemeente Rucphen

14 maart 2017

Verslagen van de werkgroepen van de NatuurWerkgroep Gemeente Rucphen 2015

Bloemenakkers/Flower Power

2016 is een mooi jaar geworden. In het begin van het jaar hebben we gebruik gemaakt van de mogelijkheid om provinciale subsidie aan te vragen ten behoeve van de bevordering van de groei van zeldzame akkerkruiden. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat deze kruiden zeer zeldzaam geworden zijn. Samen met onze vrijwilligers, Natuurbalans en Louis Bolk hebben we het voor elkaar gekregen om deze subsidie toegekend te krijgen van de Provincie, een mooie opsteker voor onze vereniging. Het Flower Power project is hiermee geboren!

Eerstejaars studenten van de HAS Den Bosch hebben vooraf met een groep onderzoek gedaan naar onder andere de grondsamenstelling van enkele bloemenakkers. Deze kennis kunnen we weer gebruiken voor de komende jaren.

Op een van de verscholen percelen in het bos is door de KNVV de boomarter aangetroffen. In het kader van het Flower Power project hebben we de navolgende activiteiten gedaan:

- Bijeenkomsten voor potentiële deelnemers en vrijwilligers;
- Inventarisatie van de aanwezig planten en dieren op de bestaande percelen; de zogenaamde nulmeting;
- Bewerken van 7 akkers, inzaaien met granen en de akkerkruiden; totaal circa 6,5 hectare. De vrijwilligers van onze vereniging zijn ondersteund door Natuurbalans over de wijze van inzaaien.
- Ook is inmiddels een agrariër aangesloten met bijna 3 hectares;
- Diverse gesprekken met potentiële deelnemers: resultaat is dat Brabant Water met een perceel in Roosendaal zich aangesloten heeft; ook een particulier eigenaar in de Rucphense bossen heeft zich inmiddels aangesloten. Deze nieuwe percelen zullen in 2017 worden ingezaaid.
- Verder vragen wij op alle mogelijk bijeenkomsten aandacht voor dit project zodat we hopelijk na drie jaar de continuïteit kunnen waarborgen.

Dit project heeft een looptijd van 3 jaar. De komende jaren zullen we ons richten op de verdere uitbreiding van de oppervlakte tot hopelijk 16,5 hectare en op het opleiden van onze vrijwilligers op het gebied van de herkenning van deze zeldzame kruiden. Al

met al maken we de natuur in de Rucphense bossen alsmede de omgeving een stuk diverser.

Vrijwillig landschapsbeheer – vrijdagochtend

De vrijdaggroep landschapsbeheer van de Natuurwerkgroep Rucphen heeft in 2016 weer op diverse locaties aan hakwallen, bossen, bosjes, poelen, overstort en nieuw dit jaar de bijenrotonde aan de Gebrande Hoefstraat in Rucphen onderhoud gepleegd. Met de niet te vermijden spierpijn en met veel zweet hebben we dit jaar heel wat werk in 875 uur verzet.

Januari

3 weken met gemiddeld 5 man Voor natuurmonumenten in de Posthoorn zwerfdennen op de hei verwijderd. 1 week in de Schoolstraat in Schijf voor natuurmonumenten een hakwal afzetten.

Februari en maart

8 weken met 7 man in de Schoolstraat in Schijf voor natuurmonumenten een hakwal afzetten.
Donderdag 24 maart: Boomfeestdag in het Fatimapark in Sprundel en in de Heemtuin met 5 man.
Zaterdag 26 maart: Gastelsebaan een inkom en brug aangelegd als start voor het noordelijk ommetje van Rucphen, dit in het kader van NL Doet. 6 mensen een hele dag.

April tot oktober

Onderhoud bijenrotonde Gebrande Hoefstraat incl. aanplant berberishaag en inzaaien strook met een bloemenmengsel voor bijen. 7 vrijdagen met gemiddeld 6 man.

April

Aanleg beleving pad en strook met akkerkruiden. 3 vrijdagochtenden met 6 man.

Juli en augustus

5 weken met 6 man wilgen en berken zaailingen verwijderen langs het Gaegelpad tussen het Jasperheidevoetpad en de Hogedonk.

September

Bosje met poel langs de Gastelsebaan in Rucphen 2 weken met 6 man zaailingen van Amerikaanse vogelkers verwijderd.

September en Oktober

Voor natuurmonumenten wandelroutes in de Rucphense Bossen opgeknapt, zoals palen vervangen en geschilderd, paden watervrij maken en randen snoeien. 4 weken met 6 man.

Oktober en November

Amerikaanse eiken afgezet in "De Duintjes" in Schijf, voor Natuurmonumenten. 4weken met 6 man.

November en December

2 weken met 7 man in de Schoolstraat in Schijf voor Natuurmonumenten een hakwal afzetten.

December

Lange Maten in Sprundel 3 weken met 6 à 7 man zwerfdennen van de hei verwijderen voor Natuurmonumenten

Vrijwillig landschapsbeheer – zaterdagochtend

De zaterdagochtendgroep heeft in 2016 1479 manuur in de natuur gebikkeld.

Bij het Kolkven werd vijf zaterdagen opslag en wilgen verwijderd. Totaal ongeveer 800 M2 van opslag ontdaan en de nodige wilgenstruiken verwijderd.

Op de Pannenhoef werd 100 M2 opslag verwijderd. Bij de Lange Maten werd 400 M2 opslag verwijderd. Bij de Menmoerhoeve werden 40 knotwilgen geknot.

Bij Jack Verhulst werd een houtwal van 150 meter aangepakt en een poel onderhouden.

In de Biesbosch op de Vischplaat werden 87 knotwilgen gedaan.

Bij de familie Tak werd een bosperceel 300 m2 uitgedund en opslag verwijderd.

Op de Pannenhoef bij de Riggen werden drie poelen geschoond van opslag ontdaan.

Bij de Wildert werd een poel onderhouden. Bij de Krabbenbossen werden 2 poelen onderhouden.

Tijdens de opening van het vrijwilligersseizoen werden vier wandelingen rond Schijf gegeven.

Bij de Vloeiweide werd een poel onderhouden en bij de Boomkesberg werd een poel van opslag en riet ontdaan.

Tijdens de Natuurwerkdag werd er op de Moeren met 37 deelnemers op de heide opslag verwijderd.

Bij de tuinvijver op de Vloeiweide werd 500 m2 opslag verwijderd. Bij het Kolkven werd een poel onderhouden. Op de Pannenhoef werd maaisel afgevoerd en een poel onderhouden en opslag verwijderd.

Zowel op de Moeren als de Vischplaat en de Pannenhoef hebben we van de erwtensoep genoten. Drie mensen hebben de ARBO instructies van Brabants Landschap gevolgd; twee mensen hebben deelgenomen aan de workshop Natuur in eigen Land; drie mensen waren aanwezig tijdens de informatiemiddag poelen.

Maar we zijn vooral met veel plezier bezig geweest.

Vrijwillige weidevogelbescherming

Zoals voorgaande jaren, was er weer de Provinciale Jaaravond in het Provinciehuis. In 2016 was deze startavond op 2 maart. Na het welkomstwoord van Jan Baan, kwam Jochem Sloothaak weer met de gebruikelijke hoogtepunten over het weidevogelseizoen 2015. Anja Popelier, ook een bekende persoon binnen de Brabantse weidevogelbescherming, sprak over het AP Natuuradvies, waarin Brabantse regelingen voor weide- en akkervogels besproken werden.

Dat ook weidevogelbescherming steeds moderner wordt, bewijst wel dat er ook drones ingezet kunnen worden om weidevogels op te sporen en te beschermen. Op de Provinciale Jaaravond was een drone te bezichtigen.

Het jaar 2016 was het jaar van de Kievit. Vogelbescherming Nederland vertelde hierover tijdens de startavond. Jaarlijks worden er in een vogeltrekstation heel veel Kieviten geringd. Dit om na te kunnen gaan, waar de vogels overwinteren en welke routes ze daarbij volgen. Jammer genoeg worden er jaarlijks nog teveel Kieviten het slachtoffer van de jacht in vooral Zuid-Europese landen.

De Provinciale Jaaravond werd, zoals gewoonlijk, weer afgesloten met de uitreiking van de oorkonde voor een vrijwilliger met een bijzonder initiatief.

Half maart volgde de startavond voor de weidevogelbeschermers in de gemeente Rucphen. Ook dit jaar was Hoeve 't Oosteind van de familie Van Koullil aan de Oosteindseweg in Sprundel het decor voor de gemeentelijke weidevogelbescherming. Etten-Leur was ook met een 5-tal personen vertegenwoordigd. Dit, omdat hun coördinator er mee gestopt is.

Op deze avond, georganiseerd door de Natuurwerkgroep Gemeente Rucphen in samenwerking met de Agrarische Natuurvereniging kwamen vele onderwerpen weer aan bod, zoals hoe de gegevens goed te registreren, wie beschermt bij welke boer (meestal met tweetallen), predatie en natuurlijk tot slot het uitdelen van het meegebrachte materiaal vanuit Den Bosch, zoals het jaarverslag over 2015 en de mandjes om de jongen te beschermen.

De coördinatie van de weidevogelbescherming is dit jaar om praktische redenen overgegaan naar de Agrarische Natuur Vereniging.

In november heeft Jan, als coördinator, het coördinatorenoverleg in Made bijgewoond.

Dit jaar namen 12 vrijwilligers uit Rucphen en 8 uit Etten Leur deel. Samen met 8 agrariërs uit Rucphen en 6 uit Etten Leur zorgden zij voor de volgende goede resultaten:

46 legsels (37 Kievit, 4 scholekster, 5 wilde eenden); slechts 2 Kievit- en 1 scholeksterlegsel gingen verloren door predatie. Er werd 15 keer om een legsel heen gewerkt en daarbij ging geen enkel legsel verloren. Het uitkomstpercentage bedraagt dan ook 93,2%; ruim boven het provinciale gemiddeld van 75,7%!

Uilen

Steenuil: Van de 35 aanwezige nestkasten is ruim de helft door steenuilen gebruikt. In 3 gevallen leverde dit alleen bezoek op zonder broedresultaat. In 16 gevallen was er een geslaagd broedsel met in totaal 38 jongen. Een van de kasten is door de nieuwe gastgever voorzien van een camera, waardoor de bewoners continu gevolgd kunnen worden.

Kerkuil: Van de kerkuil zijn zeker 2 broedgevallen bekend, met in 1 geval 3 uitgevlogen jongen. Verder zijn er minimaal 3 locaties die zeer regelmatig worden bezocht (veel braakballen), maar (nog) geen broedgeval hebben opgeleverd.

Inmiddels is de (aangepaste) nestkast in de Sprundelse molen operationeel.

Zwaluwen

De activiteiten beperken zich tot het geven van advies aan bewoners van het buitengebied over het bevorderen van nestelmogelijkheden van zwaluwen.

Natuur en omgeving

De werkgroep hield zich vnl. bezig met het kritisch volgen van omgevingsvergunningen, illegale kap en kapvergunningen. Regelmatig werden bezwaren ingediend tegen onjuiste kapvergunningen. Na overleg met gemeenteambtenaren werden onze bezwaren veelal gehonoreerd. De zienswijze inzake de kapvergunning voor de verlengde Vosdonkseweg leidde bovendien tot de aanleg van twee eekhoornbruggen over de Kaaistraat.

Samen met de ANV werden de (on)mogelijkheden van de aanleg van de EVZ Noord onderzocht.

Pr en werving

We hebben in 2016 regelmatig in de Bode, BN de Stem en Gazet gestaan met een positief artikel over de activiteiten van de NatuurWerkgroep. Er was een radio-interview voor de regionale omroep naar aanleiding van de toekenning van de provinciale subsidie voor het Flower Power project. Dit project leverde ook veel publiciteit op door de nominatie voor de Natuurprijs 2016, en presentaties voor Landstad de Baronie en op de opening van het vrijwilligersseizoen van Brabants Landschap in Schijf. Aan het eind van het jaar was er een radio- en TV uitzending van Omroep Brabant over de eekhoornbruggen aan de Kaaistraat, gevolgd door een samenvatting in het landelijke jeugdjournaal.

Qua sponsoring hebben we 2 bijdragen van NL Doet weten te krijgen en 1 voucher van Groen Doen (via F. Nooijens). Voor het Flower Power project werd door provincie Noord Brabant ruim € 100.000 toegekend aan het samenwerkingsverband tussen Natuurbalans, Louis Bolk Instituut en de NatuurWerkgroep. Inmiddels is er door crowd-funding al een behoorlijk deel van de extra eigen bijdrage van de NatuurWerkgroep ontvangen.

Bakkersmeer

In Bakkersmeer hebben we een avond Sint Jacobs kruiskruid getrokken i.v.m. zijn risico voor de boeren. Dit waren enkele honderden stuks. Het beheer door de aanwonende boeren is dit jaar opnieuw beter gegaan en gebeurt nu geheel ecologisch.

Bosbeheer

In 2016 is de groei van het aantal ondersteunde particuliere bouseigenaren, met betrekking tot bosbeheer, in de Rucphense bossen doorgezet. Eind 2015 en begin 2016 zijn de eerste beheermaatregelen, voortvloeiend uit een opgesteld bosbeheer plan, uitgevoerd. Dit waren dunningen en oogst op het landgoed Parco Daini (11 hectare). Hier is ingezet op het aanwijzen van toekomstbomen in de verschillende percelen. Bomen zijn vervolgens selectief geoogst om de aangewezen toekomstbomen meer ruimte te geven. Daarnaast is er ingezet op een grotere verscheidenheid in boomsoorten en het vergroten van het aandeel loofhout op het landgoed. De eerste resultaten zijn een jaar na het uitvoeren van de beheermaatregelen goed zichtbaar. Zo oogt het bos veel opener met meer variatie en meer ruimte voor de toekomstbomen om zich goed te ontwikkelen.

Eind 2016 zijn op een naburig perceel van 20 hectare de eerste inventarisaties begonnen en is de basis voor een nieuw beheerplan op papier gezet. Ook hier is wat achterstallig onderhoud, maar met een ietwat andere invalshoek dan voor het landgoed Parco Daini is het voor de werkgroep bosbeheer een totaal ander project om onder handen te nemen. Naast dit grote perceel van 20 hectare worden in de Rucphense bossen ook de kleinere bouseigenaren nog van advies voorzien. Het afronden van het beheerplan voor het perceel van 20 hectare en het adviseren van kleine bouseigenaren heeft de focus voor 2017.